

Ylöjärven kaupungin johtosääntöuudistuksesta aiheutuvat toimenpiteet / eräiden johtosääntöjen kumoaminen 31.12.2014 lukien ja uusien johtosääntöjen hyväksyminen 1.1.2015 alkaen / koulutuslautakunnan lausunto sivistysosaston johtosäännöstä

497/01.018/2014

KOULTK § 65

Johtosääntöuudistuksen keskeiset tavoitteet

Ylöjärven kaupungin johtosääntöuudistuksessa on tarkasteltu kaupungin johtosääntötasoisien sääntelyn uudistustarpeita ja päivitysluontoisesti tarkistettu kaupungin johtosäännöt pois lukien palkkiosääntö, tarkastussääntö ja valtuuston työjärjestys. Yleisesti ottaen luottamushenkilö- tai viranhaltijaorganisaatioihin ei olla tekemässä merkittäviä muutoksia.

Uudistuksen yleisenä tavoitteena on ollut kaupungin johtosääntörakenteen yhtenäistäminen ja uudistaminen siten, että johtosääntötasoinen sääntely keskitetään ainoastaan johtosääntöihin ja pyritään eroon erillispäätöksistä. Edelleen on huomioitava, että johtosääntötasolla määrätään lähtökohtaisesti ainoastaan 1) toimivallasta ja 2) luottamushenkilöorganisaation rakenteesta sekä 3) viranhaltijaorganisaation ylärakenteesta.

Kaupungin johtosääntöuudistuksen keskeisiä tavoitteita ovat olleet erityisesti

- delegointien määrän ja asteen kohtuullinen tarkastelu siten, että jaottelua strategiseen toimintaan ja operatiiviseen toimintaan kyettäisiin nykyisestä edelleen täsmentämään
- johtosääntöjen yhdenmukaistaminen ja yksinkertaistaminen soveltuvin osin
- johtosääntöjen päivittäminen siten, että ne kykenevät vastaamaan organisaatiossa ja toiminnassa tapahtuviin muutoksiin
- mahdollisten ristiriitaisuuksien ja päällekkäisyyksien poistaminen

Johtosääntöuudistuksen jälkeen kaupungin johtosääntökokonaisuu-
den muodostavat seuraavat säännöt:

- hallintosääntö
- henkilöstösääntö
- hankintasääntö
- kaupunginhallituksen johtosääntö (sis. keskushallinnon osastot)
- koulutuslautakunnan ja vapaa-aikalautakunnan sekä sivistysosaston johtosääntö
- perusturvalautakunnan ja perusturvaosaston johtosääntö

- teknisen lautakunnan ja teknisen osaston johtosääntö
- ympäristölautakunnan johtosääntö
- asukaslautakunnan johtosääntö
- valtuuston työjärjestys
- luottamushenkilöiden palkkiosääntö
- tarkastussääntö
- Työterveyshuollon liikelaitos Viisarin johtosääntö
- Ylöjärven Vesi liikelaitoksen johtosääntö

Valmisteluprosessin kuvaus

Kaupungin johtosääntöuudistusta on valmisteltu vuoden 2014 aikana. Valmistelun käynnistämisestä on sovittu valtuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtajien kanssa vuoden 2014 alussa. Uudistusta koordinoivana johtoryhmänä on toiminut kaupungin johtoryhmä, jossa asiaa on vuoden 2014 aikana useaan otteeseen käsitelty. Uudistuksen operatiivisesta toteutuksesta on vastannut hallintojohtajan johtama työryhmä, jossa ovat olleet mukana osastopäälliköt, talousjohtaja ja tiedotustoimittaja. Työryhmä kokoontui noin kerran kuukaudessa. Johtosääntöuudistuksen viranhaltijaluonnokset valmistuivat kesäkuun loppupuolella.

Johtosääntöuudistusta käsiteltiin kevään 2014 aikana sekä valtuustoryhmien puheenjohtajien kanssa että valtuustoryhmissä. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto, kaupunginhallituksen puheenjohtajisto, kaupunkikehitysjaoston ja lautakuntien puheenjohtajat, valtuustoryhmien puheenjohtajat sekä kaupungin johtoryhmä kutsuttiin 2.9.2014 pidettyyn tilaisuuteen, jossa esiteltiin meneillään olevaa johtosääntöuudistusta ja käytiin aiheeseen liittyvää keskustelua. Keskustelun yhteydessä saatu palaute huomioitiin johtosääntöuudistuksen jatkovalmistelussa. Aikataulullisena tavoitteena on ollut johtosääntöjen hyväksyttäminen valtuustossa siten, että uudet johtosäännöt astuvat voimaan 1.1.2015 lukien.

Luottamushenkilöorganisaatio

Johtosääntöuudistus ei aiheuta muutoksia nykyiseen lautakuntarakenteeseen. Luottamushenkilöorganisaatioon esitettävä merkittävä muutos on kaupunginhallituksen alaisen kaupunkikehitysjaoston lakkauttaminen 31.12.2014 lukien, jolloin kaupunkikehitysjaoston nykyinen toimikausi päättyy. Kaupunkikehitysjaostolle kuuluvat asiat esitetään siirrettäviksi kaupunginhallitukselle ja viranhaltijoille. Kaupunkikehitysjaoston ratkaisuvaltaan tällä hetkellä kuuluvista asioista luottamushenkilöorganisaatiolle jäisivät seuraavat asiat:

Kaupunginhallitus

- yleiskaavan valmisteluprosessin vaiheista päättäminen
- asemakaavan laatimisen periaatteiden linjaaminen

Kaupunginhallituksen uusi johtosääntö mahdollistaa erityisen kehittämistoimikunnan asettamisen. Kehittämistoimikunnan tehtävänä tulisi olemaan strategiaprozessista ja strategisista ja poikkitoimialallisista kehityshankkeista huolehtiminen sekä kaavoituksen, maankäytön suunnittelun, elinkeino-, maa- ja työllisyyspolitiikan ohjaaminen. Tämän lisäksi kehittämistoimikunta koordinoisi kaupunkikonsernin toimintaa ja seutuyhteistyötä. Kehittämistoimikunnan jäsenet valitsisi kaupunginhallitus ja toimikunnan esittelijänä toimisi kaupunginjohtaja. Kehittämistoimikunnan kokoonpanon osalta lähtökohtana on pidetty sitä, että toimikunta koostuisi valtuustoryhmien puheenjohtajista.

Koulutuslautakunnan ja perusturvalautakunnan alaisuuteen esitetään perustettaviksi yksilöjaostot, jotka käsittelevät jatkossa nykyisin lautakunnille kuuluvat yksilöasiat. Lautakunnat valitsisivat jaostojen jäsenet keskuudestaan.

Varhaiskasvatukseen liittyvien asioiden käsittely siirtyy perusturvalautakunnalta koulutuslautakunnalle varhaiskasvatuksen siirtyessä perusturvaosaston alaisuudesta sivistysosaston alaisuuteen.

Luottamushenkilöorganisaation ja viranhaltijaorganisaation välistä tehtävänjakoa esitetään johtosääntöuudistuksen yleisten tavoitteiden mukaisesti muutettavaksi siten, että henkilöstön valintaa delegoidaan hieman aiempaa enemmän viranhaltijoille. Tämä näkyy esimerkiksi siten, että esityksen mukaan osastopäälliköt päättävät jatkossa alaistensa tehtäväalueiden ja vastuuyksiköiden esimiesten valinnasta, joista tällä hetkellä päättävät kaupunginhallitus ja lautakunnat.

Vapaa-aikalautakunnan rooli ja tulevaisuus ovat olleet uudistustyön aikana keskusteluissa esillä. Lautakunnan osalta on päädytty esittämään, että se jatkaa kuluvan valtuustokauden loppuun saakka, jonka jälkeen se lopetetaan.

Viranhaltijaorganisaatio

Viranhaltijaorganisaation ylärakenteeseen ei esitetä merkittäviä muutoksia. Ainoa osastojen välinen muutos liittyy varhaiskasvatukseen, joka esitetään siirrettäväksi perusturvaosastolta sivistysosaston alaisuuteen.

Kehittämisen ja johtamisen näkökulmasta suurin muutos viranhaltijaorganisaatiossa tapahtuu perusturvassa, jonka vastuualuejakoa esitetään uudistettavaksi perusturvalautakunnan hyväksymällä tavalla seuraavasti (perusturvalautakunta 3.6.2014 § 85):

1. hallinto ja erikoissairaanhoido, johtajana terveys- ja sosiaalijohtaja

2. sosiaalityönpalvelut, johtajana sosiaalityön johtaja
3. terveyskeskuspalvelut, johtajana johtava ylilääkäri
4. ehkäisevät ja korjaavat hyvinvointipalvelut, johtajana ehkäisevien ja korjaavien hyvinvointipalvelujen johtaja
5. hoito- ja kuntoutumispalvelut, johtajana hoito- ja kuntoutumispalvelujen johtaja

Sivistysosaston osalta esitetään sivistysjohtajan aseman vahvistamista suhteessa vapaa-aikalautakunnan esittelijään.

Sivistysjohtajalla olisi jatkossa oikeus ottaa esiteltäväkseen vapaa-aikalautakunnan esittelijän toimivaltaan kuuluva asia. Tällä halutaan vahvistaa sivistysjohtajan asemaa sivistysosaston osastopäällikkönä.

Kaupunkikehitysjaoston lakkauttaminen sekä muut toimivallan uudelleenjärjestelyt aiheuttavat muutoksia kaupunginarkkitehdin, kaavoitusinsinöörin ja maankäyttöinsinöörin toimivaltaan. Maankäyttöinsinöörin osalta toimivallan uudelleenjärjestely edellyttää toimen muuttamista viraksi. Muutos tapahtuu erillisellä päätöksellä syksyn 2014 aikana ja astuu voimaan 1.1.2015 lukien. Johtosääntöuudistuksen myötä ko. viranhaltijoille siirtyisi sekä uutta että nyt johtosääntötasolle nostettavaa toimivaltaa seuraavalla tavalla:

Kaupunginarkkitehti

- päättää kaupunginhallituksen antamia ohjeita noudattaen asemakaavan toteuttamista varten tarvittavien alueiden, rakennusten ja laitteiden ostamisesta, vaihtamisesta, lunastamisesta ja haltuunotosta
- päättää maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaupungin päätösvallassa olevat poikkeukset ja suunnittelutarveratkaisut
- antaa kaupungin lausunnon maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa lupa-asioissa
- päättää, että kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan niissä tapauksissa, joissa on luovutettu etuosto-oikeuden alaisella kaupalla alle 2 hehtaarin suuruinen maa-alue
- allekirjoittaa kaupungin puolesta kiinteän omaisuuden myynti-, osto-, vaihto-, luovutus- ja vuokrasopimukset

Kaavoitusinsinööri

- allekirjoittaa kaupungin puolesta kiinteän omaisuuden myynti-, osto-, vaihto-, luovutus- ja vuokrasopimukset

Maankäyttöinsinööri

- päättää asemakaavan toteuttamiseksi tarvittavien ja muiden tehtävien toteuttamiseen liittyvien katujen ja maa-alueiden käyttöönotosta
- antaa kiinteistötoimituksia koskevat kaupungin lausunnot asema-kaava-alueella sekä suostumuksen lohkomisen suorittamiseen rakennuskieltoalueilla, rantavyöhykkeellä ja ranta-alueen suunnittelutarvealueella
- hakee lunastus- ja kiinteistötoimitukset ja edustaa niissä kaupunkia
- päättää vapautuksen tai lykkäyksen myöntämisestä tonttien ja muiden alueiden varaus-, myynti- tai vuokrausehtojen mukaisen rakentamis- tai muun sellaisen velvollisuuden täyttämiseen kaupunginhallituksen antamia ohjeita noudattaen
- allekirjoittaa kaupungin puolesta kiinteän omaisuuden myynti-, osto-, vaihto-, luovutus- ja vuokrasopimukset

Kuntalain kokonaisuudistuksen mahdolliset vaikutukset kaupungin johtosääntöihin
 Johtosääntöuudistuksen yhteydessä on syytä tiedostaa, että käynnissä olevalla kuntalain kokonaisuudistuksella (uuden lain tarkoitus astua voimaan 1.1.2015) tulee olemaan vaikutuksia kaupungin johtosääntöihin. Kuntien lausuntoaika esitysluonnokseen (HE-luonnos 8.5.2014) päättyi 26.8.2014 ja kokonaisuudistuksen valmistelu jatkuu. Kuntalainkokonaisuudistuksen mahdolliset vaikutukset tullaan ottamaan huomioon johtosääntöuudistuksen valmistelun myöhemmässä vaiheessa loppuvuodesta, kun kuntalain lopullinen sisältö on vahvistunut Esitysluonnoksen keskeisimmät vaikutukset liittyvät kuntien johtosääntöjen rakenteeseen ja otto-oikeuden käyttöön.

Esitysluonnoksen mukaisella tavalla toteutuessaan kuntalain kokonaisuudistuksella olisi vaikutuksia kaupungin johtosääntöjen rakenteeseen ja sisältöön.

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan erillisistä johtosäännöistä luopumista ja kaikkien johtosääntöjen kokoamista yhdeksi hallintosäännöksi. Tämän ehdotuksen toteutuessa Ylöjärven kaupungin johtosäännöt tultaisiin kokoamaan tarkoituksenmukaisella tavalla yhdeksi hallintosääntökokonaisuudeksi.

Yhtäältä hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan otto-oikeuden rajoittamista niin, että jatkossa otto-oikeus olisi ainoastaan kunnanhallituksella. Esityksen toteutuminen tältä osin aiheuttaisi muutoksia kaupungin hallintosääntöön, jossa otto-oikeus koskee myös lautakuntia.

Muita johtosääntöuudistukseen liittyviä huomioita

Esityksen mukainen uusi hallintosääntö on laadittu voimassa olevan kuntalain sisältämien vaatimusten mukaisesti siten, että siihen on sisällytetty ainoastaan kuntalain 50 §:n edellyttämät elementit. Kaikki muut johtosäännöt on koottu omiksi kokonaisuuksiksi.

Osana johtosääntöuudistusta esitetään hyväksyttäväksi erillinen hankintasääntö, jonka myötä hankinnat tuodaan selkeästi johtosääntötasolle tällä hetkellä päätösvallan delegointeihin perustuvien toimintamallien sijaan. Säännön hyväksyminen ei tuo muutoksia voimassaoleviin käytäntöihin hankintojen viranhaltija-luottamushenkilö – toimivallan jakoon eikä hankintojen toimivaltarajoihin.

Kaupungin palkkiosääntöä ei ole johtosääntöuudistuksen yhteydessä katsottu tarpeelliseksi uudistaa muilta osin kuin kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävästä maksettavan korvauksen osalta. Jatkossa kaupunginhallituksen puheenjohtaja voi hoitaa tehtävänsä osapäivätoimisesti, jolloin osapäivätoimisuus kestää koko kaupunginhallituksen toimikauden ajan. Osapäivätoimisesti toimiessaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja ei ole oikeutettu vuosipalkkioon.

Ylöjärvellä vakiintuneen käytännön mukaan kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto ja kaupunginhallitus on valittu kaksivuotiskausiksi. Jatkossa valtuuston puheenjohtajisto ja kaupunginhallitus valittaisiin koko valtuustokaudeksi. Käytännön muuttumisella ei kuitenkaan ole suoraan johtosääntömääräyksiin liittyviä vaikutuksia.

Kumottavat johtosäännöt

Uusien johtosääntöjen hyväksymisen yhteydessä esitetään kumottaviksi seuraavat johtosäännöt (suluisissa kunkin säännön viimeisin hyväksymispäivämäärä):

- Ylöjärven kaupungin hallintosääntö (3.2.2014)
- Kaupunginhallituksen johtosääntö (10.1.2013)
- Asukaslautakunnan johtosääntö (10.1.2013)
- Perusturvaosaston johtosääntö (21.2.2013)
- Sivistysosaston johtosääntö (13.6.2013)
- Teknisen osaston johtosääntö (10.1.2013)
- Ympäristölautakunnan johtosääntö (12.12.2013)

Hallinto- ja talousosaston sekä kaupunkikehitysjaoston vastuualuejaosta määrätään jatkossa kaupunginhallituksen johtosäännössä. Sen myötä luovutaan hallinto- ja talousosaston sekä kaupunkikehitysosaston toimintasäännöistä.

Johtosääntöuudistuksen käsittelyaikataulu

Johtosääntöuudistus käsitellään syksyn aikana lautakunnissa ja viedään tiedoksi yhteistyökomiteaan. Tämän jälkeen asia käsitellään kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa.

Sivistysjohtaja Matti Hursti:

Oheismateriaalina muistio 6.10.2014 kokouksesta, jossa sivistysosaston henkilökunta käsittelee koulutuslautakunnan ja vapaa-aikalautakunnan johtosääntöluonnoksia.

Kokouksessa käydään läpi johtosääntöluonnos pykälittäin ja samalla todetaan muutokset nykyiseen johtosääntöön.

Oheismateriaali

- koulutuslautakunnan ja vapaa-aikalautakunnan sekä sivistysosaston johtosääntö
- osastokokouksen muistio 6.10.2014

Lisätiedot

Matti Hursti, p. 050 68067, matti.hursti@ylojarvi.fi

Sivistysjohtaja ehdottaa:

Koulutuslautakunta

1. käy keskustelua johtosääntöuudistuksesta ja antaa siitä lausuntonsa valtuuston käsittelyä varten ja
2. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että koulutuslautakunnan nimi muutetaan kasvatus- ja opetuslautakunnaksi 1.1.2015 lukien. Perusteluna on varhaiskasvatuksen vastuualueen hallinnollinen siirtyminen koulutuslautakunnan alaisuuteen 1.1.2015 lukien.

Päätös

Keskustelun kuluessa jäsen Hirvonen jäsen Ukonmäen kannattamana ehdotti, että johtosääntöluonnoksen § 13, kohta 10 Sivistysjohtajan tehtävät ja ratkaisovalta: "päättää esi- ja perusopetuksen sekä lukion työ- ja loma-ajoista" siirretään koulutuslautakunnan tehtäviin ja ratkaisuvalltaan.

Koska oli tehty sivistysjohtajan ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi äänestyksen kädennostolla siten, että ne jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät jaa ja ne, jotka kannattavat jäsen Hirvosen ehdotusta, äänestävät ei.

Äänestysesitys ja -tapa hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa kädennostoäänestyksessä annettiin 9 ei-ääntä (Hirvonen, Kaminen, Kampman, Koivisto, Röppänen, Salminen,

Savela, Törmälä ja Ukonmäki), ei yhtään jaa-ääntä, joten puheenjohtaja totesi jäsen Hirvosen ehdotuksen tulleen koulutuslautakunnan päätökseksi.

Koulutuslautakunta päätti

1. äänestyksen jälkeen antaa lausuntonsa johtosääntöuudistuksesta em. muutoksella lisättynä ja
2. yksimielisesti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että koulutuslautakunnan nimi muutetaan kasvatus- ja opetuslautakunnaksi 1.1.2015 lukien. Perusteluna on varhaiskasvatuksen vastuualueen hallinnollinen siirtyminen koulutuslautakunnan alaisuuteen 1.1.2015 lukien.
